

Hallitusohjelma- tavoitteet 2027

– Joensuun kaupunki

Joensuu on kasvava yliopistokaupunki. Vuoden 2025 väestönlisäys oli **+388** asukasta. Olemme Suomen 11. suurin kaupunki. Joensuulaisia on 80 000 ja tavoittelemme 10. suurimman kaupungin asemaa. Asukkaamme ovat huipputyytyväisiä. Kaupungin suositteluhaluus asuinpaikkana on peräti **94 prosenttia**.

Opiskelijoiden osuus on Suomen suurin ja opiskelijat ovat valinneet Joensuun maan parhaaksi opiskelijakaupungiksi. Kansainvälinen koulutus ja tutkimus, sekä luonnonvarat ja vahva teollinen perusta, auttavat koko maata menestymään. Joensuu on valmiina tuloksekkaaseen yhteistyöhön Suomen parhaaksi – erityisesti Itä-Suomen elinvoiman ja kokonaisturvallisuuden vahvistamisessa.

Kaupunginjohtaja

Jere Penttilä

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seppo Eskelinen

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Vahva kaupunkipolitiikka ja kuntatalous lähtökohdaksi

1) Elinvoimainen keskuskaupunki

Jokaisessa maakunnassa tulee olla kasvava ja elinvoimainen keskuskaupunki. Tässä onnistuminen edellyttää kunnianhimoista ja vahvaa kaupunkipolitiikkaa. Kaupunkien asema talous- ja työllisyyskehityksen vetureina on tunnistettava. Ministeriöiden kaupunkeihin kohdistuvaa toimintaa ja päätöksiä on koordinoitava tavoitteellisesti.

- **Hallitus päättää käynnistää valtioneuvostotasoisesti johdetun kaupunkipolitiikan ohjelman, jossa yliopistokaupungit tunnistetaan** kansallisen TKI-, osaamis- ja työllisyyspolitiikan ensisijaisiksi toteutumisympäristöiksi.
- Ohjelmaan liitetään päätösperusteinen seuranta (vaikuttavuus, investoinnit, työpaikat)

2) Tasapainottava aluekehitys

Hallitus sitoutuu tasapainottavaan aluekehitykseen, jossa Suomessa on useita vahvoja kasvukeskuksia. Maantieteellisesti laaja kasvu vähentää tukiriippuvuutta, jo rakennetusta infrastruktuurista saadaan parempi hyöty ja kriisinkestävyys paranee.

- **Hallitus päättää ”Itäraja-paketista”** EU:n ja NATO:n itärajan alueiden elinvoiman ja kokonaisturvallisuuden kehittämiseksi.
- Ohjelmassa yhdistyvät huoltovarmuus, investointien kannusteet, TKI- ja osaamispäätökset sekä saavutettavuus.
- Joensuu toimii Itä-Suomen **veturikaupunkina** ohjelman käytännön toteutusalueena.

3) Kuntatalousohjelma

Vain taloudellisesti vahvat kunnat voivat rakentaa tulevaisuutta ja kehittää omaa kuntaa laajempaa palvelutarjontaa.

- **Hallitus laatii kuntien taloutta, investointikykyä ja elinvoimaa vahvistavan kuntatalousohjelman.**
- **Kuntaliitoksille luodaan vahvat kannustimet.**
- Hallitus varmistaa **riittävän tarveperusteisen rahoituksen hyvinvointialueille**, jotta lakisääteiset palvelut voidaan järjestää kaikilla alueilla.
- **Hallitus päättää kasvattaa kuntien osuutta kaivosveron tuotoista.**

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Vahva kaupunkipolitiikka ja kuntatalous lähtökohdaksi

4) Palveluiden saatavuus

- **Hallitus varmistaa valtion palvelujen saatavuuden koko maassa.**
- Valtion työtehtäviä organisoidaan monipaikkaisuutta, digitalisaatiota ja etätöitä hyödyntäen.
- **Palvelukeskusten potentiaali hallinnon tuottavuuden parantamiseksi hyödynnetään** täysimääräisesti.
- Jokaisen maakunnan keskuskaupungissa tulee olla käyntimahdollisuus palveluihin.

5) Kansainvälistyminen

Suomen ja kaupunkien kansainvälistyminen jatkuu.

- **Hallitus huolehtii työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton edellytyksistä ja Suomen maakuvan vetovoimasta.**
- Tuetaan kuntatason arkista työtä maahanmuuttajien integroimiseksi osaksi paikallisyhteisöä ja työelämää.

6) Yliopistokaupungit

- **Hallitus päättää vahvistaa yliopistokaupunkien kykyä rekrytoida ja sitouttaa kansainvälisiä osaajia kohdennetulla “osaaja- ja investointipalveluiden” -mallilla**
- Yhden luukun prosessi: lupa-asiat, asettautuminen, puolison työllistyminen, yrityksen perustaminen), jossa **Joensuu toimii pilottialustana** Itä-Suomen osaajavajeen paikkaamiseksi.

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Saavutettavuus kuntoon koko maassa

1) Itä-Suomen saavutettavuus on huoltovarmuutta

Itä-Suomi on integroitava muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa osaksi huoltovarmuuskäytäviä pohjoiseen, länteen ja etelään. Joensuulle strategiset pääväylät ovat valtatie 6 ja 9 sekä Karjalan rata.

- **Hallitus varmistaa Itä-Suomen liikenteellisen ja digitaalisen saavutettavuuden** osana elinvoima- ja turvallisuuspolitiikkaa.
- **Hallitus linjaa Itä-Suomen saavutettavuuden huoltovarmuus- ja kokonaisturvallisuuskysymykseksi.** Tämä tarkoittaa, että yhteysratkaisut priorisoidaan investointien, yritysten toimintavarmuuden ja kriisilogistiikan näkökulmasta – ei pelkästään aluepoliittisina hankkeina.

2) Lentoliikenne

Joensuun lentoyhteydet ovat välttämättömiä.

- **Hallitus turvaa pitkäjänteisesti lentoliikenneyhteydet Helsinki-Vantaalta yli kolmen tunnin matkan päässä oleviin maakuntakeskuskaupunkeihin** valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti.
- Finavian lentoasemaverkoston kehittämisrahoitus varmistetaan ja **Joensuun lentoasemaa kehitetään osana Finavian verkostoa.**
- Matkaketjuja Joensuun lentoasemalle kehitetään.

3) Rataverkko

- **Hallitus jatkaa hankeyhtiöiden kautta tulevaisuuden nopeiden junahenkilöliikenneyhteyksien kehittämistä.**
- Itärata **Helsinki-Vantaa-Lentorata-Porvoo-Kouvola suunnitellaan toteutusvalmiiksi.**
- **Lentoradan toteuttamisesta päätetään.**
- Nykyisen rataverkon kustannustehokkaimpien ja välttämättömien peruskorjaus- ja kehityshankkeiden priorisoimiseksi **hallitus valmistelee rataverkon kehitysohjelman** osana liikennejärjestelmäsuunnitelman investointiohjelmaa.
- Karjalan radan **Imatra-Joensuu perusparantaminen sekä välityskyvyn ja nopeuden nostaminen sisällytetään ohjelmaan.**
- Rataverkon sähköistämistä edistetään ja **hallitus päättää Joensuu-Uimaharju-rataosuuden sähköistämisestä.**

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Saavutettavuus kuntoon koko maassa

4) Maantie- ja vesiliikenne

- **Hallitus nostaa maanteiden peruskunnossapidon rahoituksen korjausvelkaa vähentävälle tasolle.** Joensuulle strategiset pääväylät ovat valtatie 6 ja 9 sekä Karjalan rata.
- Saimaan kanavalle **vaihtoehtoisesta meriyhteydestä toteutetaan yhteiskuntataloudellinen ja tekninen kokonaisselvitys.**
- Hallitus panostaa Vuoksen vesistöalueen sisäisen tavaraliikenteen ja huoltovarmuuskäytävien kehittämiseen. Ratkaisu vapauttaa kapasiteettia muulta väyläverkolta.

5) MAL-sopimukset

- Laajennetaan MAL-sopimusten piirissä olevien kaupunkiseutujen joukkoa koskemaan kaikkia kasvavia yliopistokaupunkeja.
- **Joensuun kaupunki otetaan MAL-menettelyn piiriin.**

6) Digitaalinen saavutettavuus

- **Hallitus päättää Suomen digitaalisen saavutettavuuden ohjelmasta,** jossa varmistetaan yritysten ja viranomaisten kriittisten yhteyksien häiriönsietokyky (varayhteydet, kapasiteetti, kyberturva) ja kytketään se osaksi huoltovarmuusajattelua.

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Työllisyyden edistämiseen ja osaamiseen tehoja – yrittäjille palvelua

1) Työllisyysalueen rahoitus

Joensuun kaupunki vastaa maakunnallisesti koko Pohjois-Karjalan työllisyyspalveluista. **Sääntelyä on kevennettävä** ja kunnille/työllisyysalueille on annettava aidosti tilaa uudistaa palveluita. Rahoitusmallia on tarkasteltava suhteessa lakisääteisten palvelujen järjestämisvelvollisuuteen ja **rahoituksen on oltava riittävää**.

- **Hallitus sitoutuu kehittämään työllisyysalueiden toimintaa määrätietoisesti.**

2) Työttömyysturva

Työttömyysturvan rahoitusmalli ei saa muodostua kunnille kohtuuttomaksi heikossa työmarkkinatilanteessa. Tällä hetkellä rahoitusmalli ei huomioi suhdanteiden vaikutuksia, alueellisia erityispiirteitä tai valtion muiden toimenpiteiden kerrannaisvaikutuksia (esim. toimeentulotukilain muutos). Valtion toimenpiteistä, kuten lainsäädäntömuutoksista, aiheutuva **perustoimeentulotuen menojen kasvu ei saa lisätä kuntien rahoitusvastuuta**.

- **Hallitus vahvistaa lakimuutosten vaikutusten arviointia** siten, että päätösten vaikutukset perustoimeentulotuen menoihin ja kuntien talouteen arvioidaan ennakolta nykyistä tarkemmin ja ne kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.

3) Työllisyysalue ja hyvinvointialue

- **Asiakasrajapintaa selkeytetään hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välillä.**
- **Hallitus linjaa hyvinvointialueen tulevan työkäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelun velvoittavaksi ja siihen osallistumiseksi luodaan asiakkaalle kannuste.**

Mikäli tilanne jatkuu nykyisenkaltaisena työllisyysalueiden resurssit kuluvat hukkaan alueen tuottaessa lakisääteisiä palveluja asiakkaille, joiden ensisijainen palvelutarve on hyvinvointialueella. Asiakas ei hyödy nykytilanteesta. Työllisyyspalveluihin eivät kuulu sellaiset asiakkaat, jotka eivät hyödy työllisyyspalveluista ja joiden ensisijainen palvelutarve on muissa palveluissa.

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Työllisyyden edistämiseen ja osaamiseen tehoja – yrittäjille palvelua

4) Ekosysteemisopimus

Forest Joensuu ja Photonics Joensuu ovat esimerkkejä siitä, miten kaupunki voi rakentaa kansainvälisesti tunnistettavia osaamiskeskittymiä, kun valtio, kaupungit, korkeakoulut ja yritykset toimivat yhdessä.

- **Hallitus jatkaa yliopistokaupunkien kanssa tehtävää ekosysteemisopimusmallia** osana 4 prosentin TKI-tavoitetta ja suuntaa rahoitusta aidosti vaikuttaviin ekosysteemeihin.
- Koulutusorganisaatioiden ja tutkimuslaitosten perustoiminnan rahoitus turvataan koko maassa.

5) Fotoniikan pilottiyksikkö

- **Hallitus päättää sijoittaa Joensuuhun EU:n avainteknologioihin kuuluvan fotoniikan pilottiyksikön.**

Toiminta käynnistetään vahvalla EU-rahoituksella (Horisontti Eurooppa, InvestEU sekä puolustus- ja turvallisuuspainotukset) yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston, VTT:n ja Joensuun kaupungin kanssa.

Yksikkö kytetään kaksoiskäyttöteknologioihin, teolliseen pilotointiin, huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen, ja asemoidaan osaksi Suomen ja EU:n strategista teknologiapolitiikkaa.

Yksikön tavoitteeksi asetetaan mitattava pilotointi- ja kaupallistamiskyky (teolliset demot, testausympäristöt, yritysvetoiset kokeilut), jotta julkinen panostus muuttuu pysyväksi kasvuksi Joensuussa ja Suomessa.

6) Joensuu – strateginen kasvualue

- **Hallitus tunnistaa Itä-Suomen, ja Joensuun sen veturikaupunkina, strategiseksi kasvualueeksi.**

Alueellinen elinvoima nähdään osana Suomen kokonaisturvallisuutta, huoltovarmuutta ja kilpailukykyä - ei vain aluepolitiikkana. Joensuussa yhdistyvät vahva yliopistokaupunki, monipuolinen elinkeinorakenne ja käytännön kyky muuttaa julkiset panostukset pysyväksi kasvuksi.

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Työllisyyden edistämiseen ja osaamiseen tehoja - yrittäjille palvelua

7) Business Finland ja VTT

- **Hallitus päättää vahvistaa Business Finlandin alueellista läsnäoloa** siten, että Business Finlandin edustaja on sijoitettuna jokaiseen yliopistokaupunkiin. Alue toiminnalla on riittävä resursointi ja selkeä kytkeä kunkin maakunnan yritystoiminnan kehittämisen rakenteisiin.
- **Myös VTT:n läsnäoloa yliopistokaupungeissa vahvistetaan.**

8) Pilotoinneista investointeihin

Joensuun vahvuus on yhdistää teollinen perusta ja tutkimus käytännön pilotointiympäristöihin.

- Hallitus kohdentaa ekosysteemipolitiikkaa siten, että **Itä-Suomen veturikaupungeissa rahoitetaan “pilotoinnista investointeihin” -ketju:** tutkimus → demonstraatio → ensimmäiset tuotannolliset investoinnit → vienti.

9) Joensuun liikuntaopistosta urheiluopisto

Joensuussa on ainutlaatuiset mahdollisuudet yhdistää tavoitteellisen urheilijan elämä ja opiskelu kompaktissa yliopistokaupungissa, jossa kaikki on lähellä ja arki helppoa.

- **Hallitus luopuu keinotekoisesta ja rahoituksellisesti epäoikeudenmukaisesta jaottelusta urheiluopistoihin ja liikuntaopistoihin** siirtymällä rakenteeseen, jossa on vain urheiluopistoja.
- **Joensuun nykyinen liikuntaopisto muutetaan urheiluopistoksi.**

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Energia ja ilmasto

1) Korkean teknologian investoinnit

Joensuussa erikoistumisen ydintä ovat metsäbiotalouden ja fotoniiikan rajapinnat, energiamurros ja teolliset pilotointiympäristöt. Investointien toteutuminen edellyttää sujuvia lupaprosesseja, energiaratkaisujen ja sähköverkon kehittämistä sekä valtion aktiivista koordinaatiota.

- **Hallitus luo ennakoitavan ja nopean toimintaympäristön puhtaan siirtymän, bio- ja synteettisen talouden sekä korkean teknologian investoinneille** koko maassa.
- **Hallitus päättää “nopean investointitien” toimintamallista puhtaan siirtymän ja korkean teknologian hankkeille:** luvitus, verkkokytkennät ja viranomaiskoordinaatio asetetaan yhteiseen, ennakoitavaan prosessiin.

Joensuu toimii käytännön pilotointiympäristönä, jossa yhdistyvät teolliset kohteet, tutkimus ja investointivalmiit alueet.

2) Sähkönsiirtoverkko ja tuulivoima

- **Sähkönsiirtoverkon investointeja kiihdytetään. Hallitus sitoutuu toteuttamaan 2033 mennessä Huutokoski-Kontiolahti 400 kVn sähkönsiirtolinjan** Joensuun ja Pohjois-Karjalan yritysinvestointien vauhdittamiseksi.
 - Vaaralinjan (Kainuu-Pohjois-Karjala-Etelä-Karjala) suunnitteluvaihetta edistetään toteuttamalla ympäristövaikutusten arviointi ja tekemällä investointipäätös vaalikauden lopulla.
- Pohjois-Karjalan tuulivoimapotentiaali on useita miljardeja euroja. Toteutuminen edellyttää tuulivoiman ja aluevalvonnan yhteensovittamista ja sähkönsiirron Vaaralinjan toteuttamista.
- Energiaomavaraisuuden lisäämiseksi **hallitus etsii ratkaisut tuulivoiman lisärakentamisen ja puolustusvoimien aluevalvonnan yhteensovittamiseksi myös Itä-Suomessa.**

3) Puhdas siirtymä ja ilmastopoliittika

- **Vihreiden teollisten investointien liikkeellelähtöä vauhditetaan kotimaisen energiantuotannon kasvattamiseksi ja omavaraisuusasteen nostamiseksi.** Lisätään rahoitusta uusille vihreän teollisuuden investoinneille. Samalla vastataan ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin ja edistetään rakennemuutosta kohti vähähiilisempää ja omavaraista yhteiskuntaa.
- **Hallitus toteuttaa aktiivista ja kunnianhimoista ilmastopoliittikkaa** hiilipäästöjen vähentämiseksi ja ilmaston lämpenemisen hillitsemiseksi. Joensuun kaupunki tavoittelee hiilineutraalin kaupungin asemaa jo lähivuosina.
- **Hallitus toteuttaa aktiivista vaelluskalapolitiikkaa jatkamalla NOUSU-ohjelman rahoitusta.** Toteuttavat hankkeet valikoituvat yhteistyössä alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.
- **Hallitus korostaa puhtaan siirtymän politiikassa huoltovarmuuskäsitteitä ja omavaraisuutta.** Kriittisen energian, sähköverkon ja teollisten ketjujen toimintavarmuus on osa kansallista turvallisuutta ja Itä-Suomen ratkaisut huomioidaan tässä etulinjassa.

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi

Turvallisuus ja huoltovarmuus

1) Puolustusvoimien palvelukeskus ja Rajavartiosto

- **Puolustusvoimien palvelukeskusta vahvistetaan vastaanottamaan NATO-jäsenyyden myötä kasvavia kansainvälisiä tehtäviä.** Joensuussa sijaitsevaa palvelukeskuksen päätoimipaikkaa kehitetään laaja-alaisena puolustushallinnon osaamiskeskuksena.

Pohjois-Karjalan Rajavartiosto toimii Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien alueella vastaten Rajavartiolaitoksen tehtävistä alueellaan. Valvottavaa rajaosuutta on 304 kilometriä. Rajajääkärikomppania Kontiolahden Onttolassa järjestää varusmiespalvelusta suorittaville sotilaallista koulutusta.

- **Hallitus päättää vahvistaa Pohjois-Karjalan rajavartiostoa pitkäjänteisesti ja jatkuvaa valmiutta painottaen.**

2) Valmiussuunnittelu ja TuVe

- **Hallitus tukee kaupunkien valmiussuunnittelua** vakavien normaaliolojen häiriöiden ja poikkeusolojen varautumiskyvyyden kehittämiseksi.
- Maakuntien **keskuskaupunkien mahdollisuuksia kytkeytyä johtokeskuksiinsa turvallisuusverkko TuVe:n edistetään.**

3) Kaksoiskäyttökäytännöt

- **Hallitus päättää, että kaksoiskäyttökäytännöiden (turvallisuus, huoltovarmuus, teollinen toimintavarmuus) kehittäminen liitetään osaksi TKI-politiikkaa konkreettisten pilotointiympäristöjen kautta.**
- Joensuun **fotoniikan pilottiyksikkö** on toteuttava kärkihanke.

Lisätiedot:

Strategiajohtaja Sami Laakkonen, 050 443 1661, sami.laakkonen@joensuu.fi